

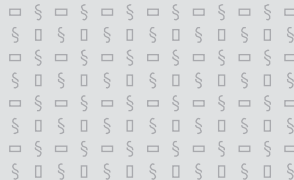

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Účetnictví

Michal Radvan

Zápatí prezentace

Účetní jednotky

- právnické osoby se sídlem na území České republiky; povinnost vést účetnictví mají ode dne svého vzniku (ode dne zápisu do obchodního rejstříku) do dne svého zániku (do dne výmazu z obchodního rejstříku),
- zahraniční osoby podnikající na území České republiky s povinností vést účetnictví po celou dobu podnikatelské činnosti na českém území,
- organizační složky státu, které vedou účetnictví ode dne svého vzniku do dne svého zániku,
- fyzické osoby - podnikatelé, zapsaní v obchodním rejstříku, mající povinnost vést účetnictví po celou dobu, kdy jsou v obchodním rejstříku zapsáni,
- ostatní podnikající fyzické osoby, pokud jejich obrat (stanovený podle zákona o DPH), přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč. Z ryze praktických důvodů jsou tyto osoby povinny vést účetnictví až od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, ve kterém se staly účetní jednotkou (kdy dosáhly obratu převyšujícího 25 mil. Kč). Povinnost vedení účetnictví jim končí poslední den účetního období, kdy přestanou být účetní jednotkou,
- ostatní fyzické osoby vedoucí účetnictví dobrovolně,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity, pokud kterýkoliv z dalších účastníků sdružení má povinnost vést účetnictví. Doba vedení účetnictví se shoduje s dobou, po kterou má osoba ve sdružení povinná k vedení účetnictví tuto povinnost,
- ostatní fyzické osoby, jimž povinnost vést účetnictví ukládá zvláštní předpis

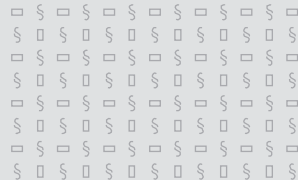

Účetní období

- Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, nejčastěji kalendářní rok. Účetní jednotky si mohou zvolit i jiné dvanáctiměsíční období, které začíná prvním dnem jiného měsíce, než je leden. Tomuto období se říká hospodářský rok.

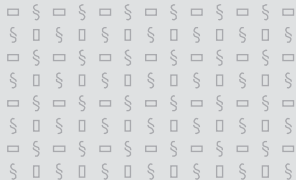
- Účtuje se jak o nákladech a výnosech, tak o výdajích a příjmech

Princip podvojnosti a souvztažnosti účtů

Každá operace, která je zachycována v účetnictví má dvě stránky (např. nákup materiálu za hotové - dojde k přírůstku materiálu a zároveň k úbytku peněz). Zachycuje se na dva účty stejnou částkou, jednou na straně MD a podruhé na straně D. Obě změny musí být stejně velké. Stejná částka se promítne dvakrát na dva různé účty = **podvojnost**. Podvojnost je soustavou „*podvojného*“ účetnictví.

Souvztažnost - je to určení správné dvojice účtů pro zachycení konkrétního případu.

System účetů

Účet je chápán jako systematický kód, který označuje účetní kategorii druh aktiva, pasiva, nákladu, výnosu nebo jinou související kategorii na kterých se zachycují účetní zápisy jednotlivých účetních případů. Účty jsou systematicky uspořádány do stromové struktury tříd, skupin účtů, syntetických účtů a analytických účtů.

Třídy účtů

Třídy účtů jsou tvořeny jedním číselným znakem v intervalu [0-9]. Tento znak vymezuje základní třídy účtů dle jejich druhového členění takto:

0 - Dlouhodobý majetek

1 - Zásoby

2 - Finanční účty

3 - Zúčtovací vztahy

4 - Kapitálové účty a
dlouhodobé závazky

5 - Náklady

6 - Výnosy

7 - Závěrkové a podrozvahové
účty

8 - Vnitropodnikové účty

9 - Vnitropodnikové účty

Skupiny účtů

Skupiny účtů jsou dalším členěním účtů. Zde směrná účtová osnova vymezuje skupiny účtů a jejich obsahové vymezení v rámci tříd, **např.** třída 0 - Dlouhodobý majetek je dále rozčleněna na:

01 - Dlouhodobý nehmotný majetek	06 - Dlouhodobý finanční majetek
02 - Dlouhodobý hmotný majetek	07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný	08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
04 - Pořízení dlouhodobého majetku	09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku
05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek	

Syntetický účet

Syntetický účet je třímístný kód, který dále druhově rozčleňuje skupiny účtů. Konkrétní úprava závisí na rozhodnutí účetní jednotky s tím, že musí vycházet ze závazné směrné účtové osnovy.

V účetních jednotkách, které vedou účetnictví v plném rozsahu mají syntetické účty kromě názvu také trojmístné číselné označení.

První číslice v trojčíslí označuje účtovou třídu, druhá číslice účtovou skupinu uvnitř dané účtové třídy a třetí číslice udává pořadí účtu v příslušné účtové skupině. Např. účet

- 022** - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 132** - Zboží na skladě a v prodejnách
- 311** - Odběratelé

Analytický účet

Účetní jednotky v rámci syntetických účtů mohou vytvářet účty analytické, které zajišťují podrobnější členění, např. pro potřeby daňových předpisů, pro potřebu účetní závěrky a dalších potřeb účetní jednotky. Častým důvodem analytického členění je rozlišování jednotlivých hospodářských středisek.

Při používání analytických účtů se doplňuje za trojmístné číselné označení navíc další číslice. **Např.** účet

311 005- odběratelé - spol. XY s.r.o.

379/7 - jiné závazky - nezaplacené clo - Celní správa

132-06 - zboží na prodejně Celetná 7

Účet

Je základním třídícím znakem účetnictví. Účet může mít různou formu. Nejsrozumitelnější je „T-forma“.

„T forma“ účtu

Toto uspořádání umožňuje sledovat odděleně přírůstky a úbytky.

MD

Levá strana se označuje **Má dáti, MD, Debet, Na vrub**

(de facto vše, co je dobré)

D

Pravá strana se označuje **Dal, D, Kredit, Ve prospěch**

(de facto vše, co je špatné)

Účty aktivní a pasivní

Aktiva - vykazují počáteční stav, přírůstky a konečný zůstatek na levé straně a úbytky na pravé straně.

Pasiva - vykazují počáteční stav, přírůstky a konečný stav na pravé straně a úbytky na levé straně.

Pohyby na jednotlivých účtech, přírůstky nebo úbytky, nazýváme **obraty** příslušného účtu.

Náklady a Výnosy

Aby bylo možno vykázat podrobnou strukturu výsledku hospodaření za účetní období, musíme v účetnictví sledovat odděleně rovněž náklady a výnosy. Tomuto účelu slouží účty výsledkové.

- Účtová třída 5 - Náklady
- Účtová třída 6 - Výnosy

Účtová třída 0 - IM

- Dlouhodobý hmotný a nehmotný investiční majetek
- Příklady:
 - Pořízení NIM: 041/321, 343/321
 - Zařazení NIM do užívání: 013/041
 - Pořízení HIM: 042/321, 343/321
 - Zařazení NIM do užívání: 022/042
 - Pořízení pozemku (neodepisuje se): 031/321
 - Daňový odpis HIM: 551/082
 - Vyřazení majetku: 082/022

Účtová třída 1 - zásoby

- Materiál, zboží
- Příklady:
 - Pořízení materiálu: 111/321, 343/321
 - Převzetí materiálu na sklad: 112/111
 - Spotřeba materiálu: 501/112
 - Pořízení zboží: 131/321, 343/321
 - Převzetí zboží na sklad: 132/131
 - Prodej zboží: vyskladnění 504/132, prodej: 311/604, 311/343

Účtová třída 2 - finance

- Pokladna, banka, peníze na cestě (převody z účtu do pokladny a naopak), ceniny (známky, kolky, stravenky)
- Příklady:
 - Prodej zboží za hotové: 211/604, 211/343
 - Prodej služeb: 211/602, 211/343
 - Nákup kancel. potřeb: 501/211, 343/211
 - Cestovné: 512/211
 - Úhrada faktury za nákup zboží z účtu: 321/221
 - Přijatá částka za vystavenou fakturu: 221/311

Účtová třída 3 - zúčtovací vztahy

- Pohledávky a závazky, zúčtování se zaměstnanci a správci daně
- Příklady:
 - Vystavená faktura za prodej zboží: 311/604, 311/343
 - Dodavatelská faktura za nákup zboží: 131/321, 343/321
 - Mzdy:
 - Hrubá mzda: 521/331
 - SaZP placené zaměstnavatelem: 524/336
 - SaZP placené zaměstnancem: 331/336
 - Záloha DPFO: 331/342
 - Čistá mzda: 331/221

- DPPO, DPFO (podnikatel): 591/341
- Zálohy na DPPO: 341/221
- DPH na vstupu: 343/321
- DPH na výstupu: 311/343
- SilD: 531/342, DzNem: 532/342
- Nepřímé daně a poplatky: 538/345

Účtová třída 4 - kapitálové účty

- Tvorba základního kapitálu a účtování o zisku, ztrátě
- Příklady:
 - Rozdělení zisku:
 - Tvorba rezervního fondu: 431/421
 - Závazky ke společníkům: 431/364

Účtová třída 5 - náklady

- Provozní režie: 501/211, 343/211 (221, 321)
- Spotřeba energie: 502/321
- Vyskladnění zboží: 504/132
- Opravy: 511/211
- Cestovné: 512/211
- Náklady na reprezentaci (nedaňový účet): 513/211
- Nákup služeb: 518/211
- Mzdy: 521/331
- SaZP: 524/336
- Daně: 53./34.
- Poskytnutý peněžní dar: 543/211
- Odpis: 551/07., 08.
- Úroky: 562/221

Účtová třída 6 - výnosy

- Tržby za výrobky: 211/601, 211 (221, 311/343)
- Tržby za prodej služeb: 211/602
- Tržby za zboží: 211/604

Ke zkoušce

- Pokud budou na zkoušce nějaké příklady, pak pouze z této přednášky s cílem zjistit, zda umíte určit účty na straně má dáti a dal
- Např. pořízení investičního majetku za 100 000 + DPH: vaše odpověď: 042/321, 343/321

Děkuji za pozornost!!!